

Становище
за дисертационния труд за придобиване на образователно-научна степен
„доктор“

Тема: „Значими международни футболни двубои на „Славия“ в контекста на външнополитическата обстановка (1013-1944)“

От доц. д-р Ефрем Ефремов, ръководител на катедра „Пресжурналистика и книгоиздаване“ във Факултета по журналистика и масова комуникация при Софийски университет: „Св. Климент Охридски“

Автор: ас. Камен Бимбелов

По стечение на обстоятелствата, познавам Камен Бимбелов от много години. Той беше студент и докторант във ФЖМК и още тогава загатваше за научния си и изследователски потенциал. По здравословни причини той прекъсна своята работа, по-късно спечели конкурс в НСА и сега сме пред защита на неговата докторска теза.

Съзнателно ще наруша общоприетия ред на изложение. Ясно е, че текстът му отговаря на задължителните стандарти. Трудът му съдържа 256 страници, библиографията му включва 290 източника. Изследваният научен проблем е значим и важен за осветляване спортната история на страната ни. Безспорно е дисертабилен. Съзнателно няма да тръгна да анализирам всяка част от неговото изложение. Те са прилежно направени, има необходимото изследване, има и своите навременни изводи. В този ред на мисли – не би трябвало да има никакви формални проблеми пред научното жури, да му присъди образователната и научна степен „доктор“.

За мен – силната част на изследването е излизането извън рамките на спорта. Показването на спорта като социо-културен феномен, който носи в себе си много по-голям обществен заряд в сравнение с други дейности. Давам за пример частта, в която се анализира културната идентичност на „Славия“. Мисля, че това е път, по който трябва да вървят много наши изследвания, които да поставят състезанията и резултатите в един по-различен дискурс, в който чистият спорт остава на второ място при анализите, в името на

културната му и педагогическа мисия. Създаването на „Културен кръг „Славия“ и анализът му са сред попаденията на докторанта. Естествено – тази тема може да бъде разширена и задълбочена доста повече, но мисля, че началото е добро. Камен Бимбелов е все още млад изследовател и бъдещето е пред него.

Не по-малък интерес предизвикват и наблюденията му за т.нар. „ведомствен печат“ – списание „Славия“, бюлетините на клуба, юбилейните издания. Те също са белег на културната идентичност на клуба, а все още не са добре изследвани. В това отношение – той прави първа и смела стъпка в едно ново и научно предизвикателно изследователско поле.

Друг принос, който ми се иска да отбележа, е, че авторът разглежда спортната дейност на любимия си отбор през призмата на доста сложната външнополитическа обстановка за страната ни. Той правилно се е насочил към анализа, чиято отправна точка е спортните успехи да бъдат възприемани като победи на българския дух, като начин за показване на нашите сънародници зад граница, че България е жива и може да побеждава. Известно е, че спортът ражда патриотизъм, но в конкретните исторически условия – патриотизмът е бил задължителен за оцеляването на българщината и спортните успехи са безспорен фактор за това. За добра чест на докторанта – той умело е посочил този момент. Мисля си, че ако в бъдещите си научни разработки той продължи тази тема, ще спечели не само той, но и българската спортна история. Родната действителност му дава много примери, в която една унижена нация търси чрез спорта своите изгубени или накърнени национални идеали. За мен е плюс, че той се обръща не само към анализ на резултатите на отбора, а към обществения отзвук от тези резултати. Примерите, които дава, са показателни. Въодушевлението на нашите сънародници от показания български дух след срещите на „Славия“ през 1924 година в Турция, 1926 – в Гърция, 1929 – в Солун, 1933 – в Палестина, и 1943 – в Хърватия, са документирани от българския печат и от местните медии. Виждаме, че и в тези случаи спортът излиза от рамките на спорта и това е чудесен преход. Радващото е, че колегата е успял да го долови и да го изтъкне като водещ мотив в труда си.

В този ред на мисли, анализът му за срещата на „Славия“ със „Спартак“ (Москва) също е попадение, защото мачът е на 11.08.1940 година, при една коренно различна обществено-политическа ситуация, както у нас, така и в Европа.

За да спазя научната обективност, ще трябва да кажа и неща, които не възприемам изцяло. Трудно мога да възприема и тезата за създаването на чуждестранните колонии у нас. България и „колонии“ е оксиморон, всеки знае нашето историческо развитие. Естествено – след Освобождението идват много чужди граждани у нас, но българското общество бързо ги асимилира и в много отношения те стават „по българи от българите“. Мога да дам десетки примери в защита на това твърдение.

Също така – би могло да се желае от автора и по-широк поглед, когато говори за първите години на „Славия“, да даде една панорама на спортния живот у нас, да щрихира тенденциите, които са характерни за развитието на българския спорт и за развитието му поне в съседните ни държави. Знам, че би могло да се приеме като отклонение от темата, но аз мисля точно обратното – би ѝ придало една пълнота, би отчело специфичния български принос за първоначалното изграждане на спортен модел у нас, който по-късно ще получи името „Европейски спортен модел“.

Заклучение:

За мен – научните приноси на докторанта са факт и ги изредих по-горе. Факт е големият труд, който е положил, за да систематизира източници и сведения. Факт е, че трудът му влиза в едно научно поле, което има нужда от своите нови изследователи.. Разбира се – без да поставяме под съмнение студиите и идеите на първопроходниците на българската спортна история, на които авторът отдава дължимото и е благодарен. В известен смисъл – Камен Бимбелов се явява техен наследник, който има още какво да учи, но не би ги и посрамил. Категоричното ми заключение е, че той заслужава да получи образователната и научна степен „доктор“ и убедено ще гласувам за него.

С уважение: доц. д-р Ефрем Ефремов

Opinion

With regard to the dissertation paper for the degree of Doctor of Science

Subject: "Significant international football matches of PFC Slavia in the context of the foreign policy situation (1913-1944)"

By Associate Professor, Doctor of Science Efrem Efremov, Head of the Department of Press and Book Publishing with the Faculty of Journalism and Mass Communication (FJMC) of Sofia University: St. Kliment Ohridski

Author: Associate Professor Kamen Bimbelov

Coincidentally, I have known Kamen Bimbelov for many years. As a student and PhD graduate at FJMC, his scientific and research potential was already showing. He interrupted his work there for medical reasons, won a competition of the NSA and now we are facing the defence of his PhD thesis.

Here I will deliberately disrupt the accepted order of representation. It is clear that his text meets the mandatory standards. His work contains 256 pages, his bibliography includes 290 sources. The researched scientific issue is significant and essential for illuminating the sports history of our country. It is undeniably worth of making a dissertation. I will deliberately not set out to analyse every part of his expose. Each part has been diligently done, has the necessary research and its timely conclusions. In this line of thought - there should be no formal problems for the scientific committee to award him the educational and scientific degree of "Doctor of Science".

To me - the strongest part of his research is going beyond sports. Showing sports as a socio-cultural phenomenon that carries a much greater social charge than other activities. I would offer the part that analyses the cultural identity of PFC Slavia as an example. I believe this is the way many of our researches should go, in order to put the competitions and the results in a different discourse, where the pure sports shall remain second in the analyses, for the sake of its cultural and pedagogical mission.

The creation of the "Slavia" Cultural Circle and its analysis are among the hits of the doctoral student. Naturally - this topic could be expanded and deepened a lot more, but I believe it's a good start. Kamen Bimbelov is still a young researcher and the future is ahead of him.

No less interest is caused by his observations of the so-called "departmental press" - the Slavia magazine, the newsletters of the club, the anniversary issues. They also mark the club's cultural identity, but have not been well researched as of yet. In this respect - the doctoral student takes a first and bold step into a new, scientifically challenging research field.

Another contribution that I would like to point out is that the author examines the sporting activities of his beloved team through the prism of the rather complex foreign policy environment for our country. He has rightly focused on an analysis, the starting point of which is to perceive sporting success as victory of the Bulgarian spirit, as a way to show our compatriots overseas that Bulgaria is alive and can win. We know that sports give rise to patriotism, yet under the specific historical conditions - patriotism was mandatory for the survival of the Bulgarian nation and sporting successes were an indisputable factor for that. To the credit of the PhD student - he cleverly emphasized on such point. I am certain that if he extends on this theme in his future research, he will not only win, the Bulgarian sports history will win. The native reality gave him many examples, where a humiliated nation sought its lost or impaired national ideals in sports. It is a plus for me that he addresses not just the analysis of the team's results, but also the public response to those results (which I'm less interested in, despite the enormous response to those results). The examples he gives are telling. The enthusiasm for the Bulgarian spirit, shown by our countrymen after the plays of PFC Slavia in Turkey, 1924, Greece in 1926, Thessaloniki in 1929, Palestine in 1933 and Croatia in 1943 were documented by the Bulgarian press and the local media. We can see that in all of those cases, sports goes beyond the sport and that was a great transition. It was gratifying that our colleague was able to perceive it and point it out as a leading motive in his paper.

In this line of thought, his analysis of the meeting of PFC Slavia with "Spartak" (Moscow) was also a hit, since the match was on August 11, 1940, in a radically different socio-political situation, in our country and in Europe.

In order to maintain scientific objectivity, I will also have to say things that I do not fully accept. I can hardly accept the thesis of the creation of foreign colonies in our country. Bulgaria and "colonies" present an oxymoron, everyone knows our historical development. Naturally, after the Liberation many foreign citizens came to Bulgaria, but Bulgarian society quickly assimilated them and in many ways they became "more Bulgarian than the Bulgarians". I could provide dozens of examples to defend this opinion.

Also - it would be desirable for the author to take a broader view when talking about the first years of "Slavia", to give a panorama of sports life in our country, to outline the trends that are typical for the development of Bulgarian sports and its development at least in the neighbouring countries. It could be seen as a deviation from the topic, I know, still I believe in the complete opposite - it would give a completeness, it would take into account the specific Bulgarian contribution to the initial construction of a sports model in our country, which would later receive the name "European Sports Model".

In conclusion:

To me - the scientific contributions of the PhD student present a fact - I have listed them above. The tremendous effort he has made to systematize sources and information is also a fact. Also a fact that his paper reveals a scientific field not so well developed, and that he is one of the pioneers in this respect. No questioning of course of the studies and ideas of the pioneers of

Bulgarian sports history. Yet in a sense, Kamen Bimbelov appears their successor, one who has more to learn, but would not shame them. My absolute conclusion is that he deserves to receive the educational and scientific degree of "Doctor of Science" and I will vote for him with conviction.

Respectfully yours:

Efrem Efremov
Associate Professor, Doctor of Science